

Geloven bij kunstlicht

(December 2008)

Zaterdagmorgen om half elf lag heel de provincie tien minuten stil als vanuit het verdwenen café Hamminga in Tjuchem, een vijftal Stamtoavelders een aantal moppen tapten. Soms een bak met verdaipens. Zo was er eens een man die herhaaldelijk tot God bad om vrouwe Fortuna aan zijn zijde te krijgen op het moment dat de staatsloterij zou vallen. Hij prevelde: "Loat mie dij pries ook es winnen". Op een dag hoorde hij tijdens zijn gebed een diepe, ruimtelijke stem van boven komen met de woorden: "Geef mie din ook es n kaans, koop es n löt".

De kernboodschap die hierin doorklinkt is zonneklaar. De kamers van onze vaak infarcte harten moeten we luchten door Gods woord binnen te laten, door ons open te stellen voor het Licht.

Zelf mag ik de Biebel graag symbolisch opvatten. Een woord als 'Licht' zegt me meer dan het woord 'God'. Bij een Godsbestaan plaats ik m'n vraagtekens. Een geloof dat vragen stelt, in plaats van antwoorden geeft, is veel interessanter. Als je uit bent op antwoorden, dan ben je uit op de waarheid en daar waar de waarheid valt, daar vallen er doden. De essentie is om jezelf te zien in de ogen van een ander (dan laat je dat moorden wel achterwege). Godsdienst is van verbeelding, betekenis en symboliek. Geloof moet je niet stuk-wetenschappen, want van alles wat we (denken te) weten, weten we maar een heel klein beetje en dat is niet veel. Het bemijterde godsbeeld van een kind gaat, net als vertrouwen, te paard, als volwassenen zeggen dat deze beschimmelde kindervriend niet bestaat. Een onthutst van het geloof gevallen kind, zal de vervolgvraag, 'dus dan bestaat God ook niet', ontgoocheld stellen. Menig ouder begint dan stotterend peentjes voor het paard te zweten....

God -die andere goedheiligman- heeft geen bestaan nodig om tot verbeelding te spreken, want het is verbeelding. Een godsbestaan is geen voorwaarde voor geloof, want het is niet aan ons om voorwaarden aan God te stellen, zelfs niet over zijn bestaan. Als een predikant zich verpreekt over het bestaan van God, dan overschat hij zichzelf en spreekt als een God in Frankrijk. Ons vermogen om iets te zeggen over Zijn kennen en kunnen schiet daarvoor simpelweg tekort. Het veronderstellen van Gods bestaan, zou Zijn grootheid aantasten. Bestaan is immers tijdsgebonden, het is een beperking in tijd of ruimte. Iets bestaat nu of ooit, maar houdt eens op te bestaan, anders is het geen bestaan meer.

Geloof is voor mij beeldend, tot de verbeelding sprekend, een brok geschreven symboliek. God lees ik daarom graag als 'de Eeuwige'. In een dergelijke geloofsopvatting past ook het Licht zien. Helaas wordt daar in de Burchtstraatkerk maar al te graag een gordijn voor geschoven. Licht, licht, alles wordt licht.... we zingen het alle zondagen als de kinderen naar de kindernevendienst gaan. Alles is licht geworden, ik verzing het graag door 'doe de gordijnen open', pas dan krijg je Licht, Licht, overal Licht... Onlangs tijdens de viering van de geboorte van Het Licht, werd na een kwartier gedogen, het laatste binnenvallende streepje door een sluitend doek van katoen buitengesloten (misschien is er verderop nog plaats in een stalletje). Als een voorganger in gebed vraagt om een beetje Licht op deze schaduwrijke aarde, moet ik me inhouden, anders hoor ik mezelf, als een stamtoavelder zeggen: 'Geef t Licht din ook es n kaans, schoef dij gedienen aan zied!' Toch schroom ik. Vorm is helaas maar al te vaak belangrijker dan de inhoud. Interruptie tijdens het gebed, is als vloeken in de kerk. Over de inhoud (belemmerd Licht) zal het in de daaropvolgende discussie niet gaan, daarom schrijf ik het maar op (en van me af).

Licht zie ik graag in een ieders ogen schijnen, maar sommigen hebben, net als uilen en vleermuizen, meer oog voor de duisternis als voor het licht en willen daar ook op zondagochtend in blijven kijken. Er moet ook ruimte zijn om te kiezen voor licht, licht dat niet doven wil. Alleen vanuit dat perspectief zijn de contouren van een kerkelijk gezicht zichtbaar. Is het contrast tussen uw werkelijkheid en het lachende zonnetje in de prachtige glas-in-loodruiten

toch te groot, dan biedt een montuurtje met getint UV-werend plexiglas, uitkomst. Helaas is dit sinds kort niet meer aftrekbaar voor de belasting.

Een verdonkergordijnende kerk is in één opzicht positief. Pas als je ervaart wat donker is, zul je de weg naar het Licht zoeken. Jammer alleen is, als we tevreden zouden zijn wanneer we de schakelaar van het (kunst)licht bereikt hebben.

Veel Licht toegewenst in 2009!